

Szent István-nap – örök ünnep

Lehet, hogyha valaki hirtelen ránézve meglátja ezt a címet, örömnappal fogja olvasni, amin magam sem lepődnék meg, mert ez utóbbi kifejezés a köznapi szóhasználatban sokkal szélesebb körben elterjedt, mint az örök ünnep. Természetesen örömnappal is lehetne, de mostani eszmefuttatásomban augusztus 20-nak szándékosan nem ezt az oldalát akarom méltatni, hanem azt, hogy bárhogya is változtak az idők (a korok és rendszerek) az elmúlt ezer évben, azért a Szent István-nap mindig megtartotta kiemelkedő jelentőségét és megmaradt nagy ünnepeink sorában – bár némileg módosított tartalommal! – mert ezt mindenki annyira szentnek és sérthetetlennek tartotta, hogy még a Rákosi- és Kádár-féle kommunisták sem merték eltörölni. Inkább eredeti tartalmától megfosztva, azt némileg mással helyettesítve, megtartani. (Pl. az új Alkotmány ünnepe, az új kenyér ünnepe, a munkás-paraszt szövetség ünnepe, stb.)

Annyira nem mertek Szent Istvánhoz hozzányúlni és osztályharcos szemszögből bírálni – mint általában a királyokat és uralkodókat –, hogy egyetlen egy enyhébb bíráló hangot sem ütöttek meg vele szemben, sőt inkább dicsérték és példaképnek állították. Így Rákosi többször „kora legnagyobb fordalmárának” nevezte, aki megértette kora történelmi kihívását és bátran vállalta az új rend megteremtésével kapcsolatos nem könnyű feladatokat sem. Arról ugyan nem szólt, hogy az ő döntése, alapján lett a magyarság keresztény nép, Magyarország pedig keresztény ország. (De ezt akkor még korábbi keresztény neveltetése alapján mindenki tudta! – nem úgy mint most). Inkább azt hangsúlyozták, hogy beillesztette a magyarságot az európai népek nagy családjába. Véget vetetett a korábbi sok veszélyt magában rejtő kalandorokhoz. Hosszú időre biztosította, hogy a magyar nép nyugodtan és békében éljen ezen a területen, vagyis a Kárpát-medencében. Ezért a Szent István-nap ma is nagyon időszerű tartalommal rendelkezik, mert újra az európai népek családjába való beilleszkedés korunk történelmi kihívása. Csak az a kérdés, hogyan?

Igaz, hogy Szent István keménykezü király volt, szigorú törvényekkel, de a sok utána következő uralkodóval és a pártoskodó akarnokkal szemben – akik szintén elég sokat keménykedtek! – alapvetően különbözött abban, hogy befelé (népe felé) csak annyira volt kemény, amennyire a kor parancsa diktálta. Kifelé viszont olyan tekintélyt szerzett Magyarországnak, amelyet Európa-szerte megsüvegeltek, s amely mellett a többi európai nagyhatalomnak nem volt kedve Magyarország belügyeibe beavatkozni, Magyarországot gyarmatosítani, vagy csatlós országgá tenni. Sajnos ezt az őt követő uralkodók hosszú soráról már kevésbé lehetett elmondani! Így sodródott az ország sokszor nehéz helyzetekbe, amikor ellenfeleink tüstént kihasználta belső megosztottságunkat, értelmetlen vitáinkat, torzalkodásainkat, az egység hiányát, vagyis gyengeségünket. Szerencsére azonban akadtak ritka kivételek, például Szent László, vagy Mátyás király, akik egy időre újra helyre tudták állítani az ország tekintélyét és így ügyének méltó folytatói lettek.

Köztudomású, hogy mi protestánsok eléggé kritikus álláspontot foglalkunk el a szentekkel kapcsolatban. Mi nem ismerjük el a szenteket. Legalábbis abban a tekintetben nem, hogy nem tartjuk helyénvalónak az ő imádásukat. De, hogy közülük többet mi is tiszteljük méltónak tartunk és példaképpül állítunk, pl. Szent Istvánt, Szent Lászlót – az biztos.

Szent István örökéből mai politikusainknak is azt az előremutató gondolatot kell felismerniük és megvalósítaniuk, hogy *lelkiekből egységes, gazdaságilag erős Magyarországot kell teremtenünk*, mert csak ezt becsüli és tiszteli a külföld, vagyis sportnyelven szólva a versenytársaink is. Az EU-csatlakozás kapcsán sok minden elhangzott már. Hogy ez miért jó, miért szükséges? A lényegről azonban ritkán esett szó. *Jólétünket nem a gazdagabb országok befizetéseiből származó fejlesztési támogatások fogják megteremteni, hanem a mi gazdasági-társadalmi teljesítményünk.* Ezt az uniót sokáig Közös Piacnak hívták. Bár most EU lett a neve, azért a közös piac, vagyis a *versenyháza* megmaradt, nem szűnt meg. Ez az Európai Unió olyan, mint egy folyamatos Európa-bajnoki sportverseny. Itt minden nap, minden termékünkkel, minden szolgáltatónkunkkal, minden döntésünkkel bizonyítanunk kell

versenyképességünket. Csak úgy tudunk dobogós helyezést elérni, ha helyt tudunk állni a 25 nemzet állandó versenyében. Helyzetünket csak a többi ország termékeivel, teljesítményeivel folytatott szakadatlan versenyben tudjuk javítani, ill. tartósan biztosítani.

Szent István Imre fiához írt Intelmeiben még arról írt, hogy „Az egynyelvű, egyszívű ország nagyon nagyon törekeny. Fogadd be jó szívvel az idegeneket”. Ez sokáig így is volt. Egy szerb-szlovák családból származó Petőfi cselekvőbb módon magyarnak vallotta magát, mint sokan, akik vereckei bejöveteleinkig le tudták vezetni családfájukat és magyar vérvonalukat. Liszt Ferenc is, aki a mai Burgenlandhoz tartozó Doborjánban született, egész életében magyarnak tartotta magát, bár nem tudott magyarul. Miért? Mert az ő korukban (a XIX. században) még „*emelkedő nemzet*” voltunk. Jó érzés és büszkeség volt a magyarsághoz tartozni. Nem úgy mint most!

Vajon mitől függ az, hogy *emelkedő* vagy *süllyedő nemzet* vagyunk-e? Attól, hogy mindannyian *mit teszünk ezért a kis országért, hogy nagyobb, erősebb legyen.* Ha a mai fiatalok kevésbé tartják magukra nézve kötelezőnek a keresztény erkölcs alapelveit, ha többségük már nem törvényes házasságban él, hanem úgynevezett párkapcsolatban. Ha mind kevesebben vállalnak gyereket. Ha mind többen gondolkodnak azon, hogy lehetne valahogy kijutni Nyugatra és beleülni a komfortosabb jólétbe, akkor mi már soha többet nem leszünk *emelkedő nemzet*, csak *süllyedő* és versenyképtelen ország.

En mindig egy kicsit elszomorodom március 15., augusztus 20., október 23. táján, amikor nagy csinnadrattával ünnepeljük ezeket a nagy nemzeti ünnepeinket. Mindig az motoszkál a fejemben: *vajon méltóak vagyunk-e arra, hogy ezeknek a nagy elődöknek a szent neveit szánkra vegyük, rájuk hivatkozzunk*, amikor mi már mindent, de mindent feladtunk azokból a magasztos nagy és örök becsű eszmékből, elvekből, amelyek őket sikerre vezették, amitől ők valóban nagyok lettek. Augusztus 20-ról szólva, amikor már csak nagy jóindulattal nevezhető még hazánk keresztény országnak, ahol a lakosságának csak 2/3-a tartja magát vallásosnak, de ezeknek is csak a fele gyakorolja, mert egyre többen rúgják fel a keresztény erkölcs szabályait. A közízlés egyre inkább a „Való világ” c. erkölcstelen műsorok színvonalára süllyed. Ahol *nincsen nemzeti összetartás. Sőt ahol inkább az ellene való álgálás a divat.* Ahol a választásokon a szavazók fele szavaz valamilyen nemzetiségi önkormányzatra, mert felmenői között volt egy sváb, szlovák, román, szerb, horvát, bolgár, görög nagypapa, vagy nagymama és ezért ő ilyen identitását, vagyis nem magyar. Legutóbb pl. kiderült, hogy a Román Országos Kisebbségi Önkormányzat képviselőinek fele nem is tud románul, de román identitásúnak vallja magát. Lehet, hogy igaza volt Nicu Ceausescu-nak, hogy több, mint 1 millió román él a Tiszántúlon és a szerb Sesej vajdának, hogy a Dél-Dunántúl fel a Balatonig egészen szerb nemzetiségű terület? Manapság gyakran hangoztatom: én már csak azért is magyarnak vallom magam, hogy magyar is legyem még ebben az országban, mert egyesek különböző identitásáról hallva (pl. legutóbb az eddig székeleynek tartott Lányi Zsolt volt kigazda képviselőről derült ki, hogy ő a győri Örmény Kisebbségi Önkormányzat elnöke) fogalmam sincs, hogy miért hívják még ezt az országot Magyarországnak? Lehet, hogy már csak megszokásból, vagy tévedésből? Szegény Szent István, ha látnád, hogy a többnyelvű, de egyszívű Magyarországra vetett hitedből mi lett, hát bizony elszomorodnál.

Nem akarok ünneprontó lenni! Csak arra szeretném felhívni mindenki figyelmét, hogy *amikor régi megszokásból Szent István királyunkra emlékezünk, azért kicsit gondolkozzunk el azon is, hogy mennyire méltó, vagy méltatlan utódai vagyunk* ennek a nagy történelmi személyiségünknek és általában hős magyar elődeinknek, akik azért ontották vérüket, hogy Magyarország legyen, hogy Magyarország megmaradjon, a 150 éves török, majd a 400 éves osztrák uralom alatt is. Ha ezeket mind átvészeltük, akkor *ma békében és jólétben adjuk fel keresztényi és nemzeti identitásunkat?*

László Z